

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตร
ที่ดีของเกษตรกร ในอำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี

Extension of the Young Coconut Production under Good Agricultural
Practices of Farmers in Wat Phleng District, Ratchaburi Province

ปริญธร ปิยะรักษ์ (Parinthorn Piyarak)¹ เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)²

นาริรัตน์ สิริสาร (Nareerut Seerasarn)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (3) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลัก GAP (4) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลัก GAP (5) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตตามหลัก GAP ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนจำนวน 246 คน ทั้งเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP และเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP จำนวนกลุ่มละ 78 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และการเปรียบเทียบข้อมูลโดยใช้ t – test ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP มีอายุเฉลี่ย 51.41 ปี จบประถมศึกษา มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 8.09 ไร่ รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 227,884.62 บาท/ปี และมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 5,291.03 บาท/ไร่ ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มีอายุเฉลี่ย 47.00 ปี จบประถมศึกษา มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 8.59 ไร่ รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 217,612.56 บาท/ปี และมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 6,094.23 บาท/ไร่ (2) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP ทั้งหมดปฏิบัติตามคำแนะนำการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และ 2 กลุ่มปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นวัตถุดิบทางการเกษตร และการบันทึกข้อมูล (3) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน ทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนโดยใช้หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ในระดับมาก และมีความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นการบันทึกข้อมูล (4) เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการด้านเนื้อหาการส่งเสริมวิธีการและการสนับสนุนในระดับมากถึงมากที่สุด โดยมีความต้องการการส่งเสริมด้านเนื้อหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในประเด็นการบันทึกข้อมูล (5) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มีปัญหาในระดับมาก คือขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว และเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน ทั้ง 2 กลุ่มมีปัญหาในระดับมาก คือราคามะพร้าวทั่วไปไม่แตกต่างกับมะพร้าว GAP เกษตรกร เสนอแนะให้มีสถานที่จำหน่ายผลผลิตที่ได้มาตรฐานตามระบบ GAP และแนวทางการป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สามารถลดปัญหาการระบาดของได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ การส่งเสริม การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับมะพร้าวอ่อน เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yuy_ku64@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yooench@hotmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช Oh1981@gmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the socio-economic conditions of coconut farmers in the study area; (2) to compare young coconut production under GAP standards with regular young coconut production; (3) to assess farmers' knowledge and understanding of the GAP standards for young coconut production; (4) to assess demand for agricultural extension services regarding GAP young coconut production; and (5) to study farmers' problems and recommendations regarding GAP young coconut production. The study population was 246 young coconut producers. The samples, chosen through simple random sampling, consisted of 78 farmers who had passed the GAP standard for young coconut production and 78 farmers who had not yet passed the standard. Data were collected through interviews. Data were statistically analyzed to find frequency, percentage, mean, standard deviation, minimum, and maximum, as well as t-test to compare means. The results showed that (1) The mean age of the GAP-certified farmers was 51.41; most were educated to primary school level; they grew coconut on average on 1.29 hectares of land; their mean agriculture sector income was 227,884.62 baht a year; and their mean production costs were 5,291.03 baht per 1,600 m². For the non-GAP farmers, their average age was 47.00; they were educated to primary school level; they grew coconut on 1.37 hectares of land on average; their mean agriculture sector income was 217,612.56 baht per year; and their average production costs were 6,094.23 baht per 1,600 m². (2) Farmers who had passed GAP certification followed all the recommended GAP practices. There was a statistically significant difference (at the 0.05 level) in practice between the GAP certified group and the non GAP certified group in the categories of use of hazardous agricultural materials and record keeping. (3) Overall, farmers in both groups had a high level of knowledge about GAP standards for young coconut production, but there was a statistically significant difference (at the 0.05 level) between the groups in the category of knowledge about record keeping. (4) Farmers in both groups had a high to very high level of demand for agricultural extension content, methodology and support. There was a statistically significant difference (at the 0.05 level) between the groups in the category of demand for content about record keeping. (5) Non-GAP farmers reported a high level of difficulty with lack of knowledge about insect pest management. Farmers from both groups reported a high level of difficulty with coconut prices (GAP coconuts were not different from non-GAP coconuts). Farmers recommended that there should be a place for them to sell their GAP standard products, and sustainable ways to prevent and combat the problem of coconut disease and insect pest outbreaks.

Keywords: Coconut production, Good agricultural practice, GAP certification, Quality standard

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

บทนำ

มะพร้าวอ่อน เป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและถือเป็นพืชเอกลักษณ์ของประเทศไทย ในปัจจุบันได้มีการบริโภคมะพร้าวอ่อนในลักษณะผลสด และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะการแปรรูปภายในประเทศยังมีความต้องการผลผลิตมะพร้าวอ่อนอีกเป็นจำนวนมาก ตลอดจนเพื่อการส่งออก ซึ่งประเทศไทยส่งออกมะพร้าวอ่อนไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก และมีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกปี มะพร้าวอ่อน มีพื้นที่การเพาะปลูกกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยมีพื้นที่หลักอยู่ในเขตภาคกลางโดยเฉพาะจังหวัดราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และนครปฐม (สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี, 2558, น.1) เนื่องจากมะพร้าวอ่อนเป็นพืชที่มีฤดูทางการตลาดดี สามารถส่งออกจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรผลิตให้ได้มาตรฐาน ตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับมะพร้าวอ่อน เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยให้ตรงตามมาตรฐานคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ตั้งแต่กระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดความปลอดภัยนั้นจะต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่การใช้พื้นที่ปลูก การใช้น้ำ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผลผลิต การขนย้ายผลผลิต จะต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะและต้องมีการบันทึกรายละเอียดในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลผลิตมะพร้าวที่มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐานตามที่กำหนด (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2556) ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิตจะต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง มีความเหมาะสมของสภาพแต่ละพื้นที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพและความปลอดภัยให้ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ พร้อมเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับมะพร้าวสดไทยในตลาดโลก

การผลิตพืชคุณภาพตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) ผลิตพืชปลอดภัยและมีคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดนครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และราชบุรี ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดราชบุรี คือ ผู้นำเกษตรปลอดภัย มุ่งให้เป็นเมืองน่าอยู่ และใช้ทุนทางปัญญาสร้างรายได้ จังหวัดราชบุรีจึงเน้นการพัฒนาศักยภาพการผลิตที่ปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ดังนั้นผู้ผลิตสินค้าจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อคุณภาพ และความปลอดภัยของผลผลิตของตนเอง ปรับเปลี่ยนวิธีการและขั้นตอนการผลิตให้เป็นไปตามระบบผลิตที่ควบคุมปัจจัยการผลิตที่นำเข้ามาใช้ ทรัพยากรที่ใช้ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอย่างเหมาะสมและถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนการผลิตเพื่อให้มีสินค้าเกษตรที่มีการพัฒนาคุณภาพตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ

อำเภอวัดเพลง จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน จำนวน 246 คน พื้นที่ปลูก 2,833 ไร่ มีเกษตรกรที่ได้ใบรับรอง GAP มะพร้าวอ่อน จำนวน 98 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี, 2558, น.3) ปัจจุบันยังมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนทั้งอำเภอ ทั้งนี้ หากเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามทางเกษตรที่ดี จะส่งผลไม่ได้รับรองมาตรฐานแหล่งผลิต ผลผลิตที่ได้ ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค เพราะแนวโน้มของโลกที่เน้นเรื่องความปลอดภัยในสุขภาพ อีกทั้งมีมาตรการคุมเข้มการนำเข้าผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ-ปลอดสารเคมี และถ้าเกษตรกรยังปฏิบัติแบบเดิมใช้สารเคมี หรือทำการเกษตรที่ไม่เป็นตามการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ทำให้ปริมาณการปนเปื้อนของตัวสินค้าภาคเกษตรมีปริมาณที่สูง ส่งผลให้ขีดความสามารถด้านการเกษตรของประเทศไทยจะไม่สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้อีก ซึ่งการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ถือได้ว่าเป็นการยกระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหนีจากปัญหาการใช้สารเคมีไม่เป็นระบบที่สะสมอยู่มานาน (ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์, 2558, น.2)

จากสภาพปัญหา ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องศึกษาการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ของเกษตรกร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมแก่เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน ให้ได้รับการรับรองตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ตลอดจนนำปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อน ตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีให้มีความเหมาะสม เป็นการสร้างโอกาสทางการค้าและความสามารถเข้าถึงตลาดอาหารปลอดภัยได้เพิ่มขึ้น

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัยและกรอบแนวคิดการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
3. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
4. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
5. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน ในอำเภอดุสิต จังหวัดราชบุรี ที่ผ่านการอบรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน กับสำนักงานเกษตรอำเภอดุสิต จังหวัดราชบุรี ในปี 2558 มีจำนวน 246 คน ได้แก่ (1) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP จำนวน 98 คน (2) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP จำนวน 148 คน ใช้สูตรของ Taro Yamane คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ได้จำนวน 78 คน โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.5 % ซึ่งเป็นค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ (1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน (2) การผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (3) ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (4) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (5) ปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ทดสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) จากแบบสัมภาษณ์ประเด็นความต้องการการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มโดยใช้ค่า t- test

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ

1) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP สองในสามเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.41 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น มีประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 21.23 ปี เกษตรกรมากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อย ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร และส่วนมาก ไม่เป็นผู้นำทางสังคม มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ย 1.71 ครั้ง/ปี ได้รับการติดต่อหรือได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ย 2.16 ครั้ง/ปี มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 8.09 ไร่ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเป็นของตนเอง โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 2.04 คน และส่วนใหญ่ไม่มีการจ้างแรงงาน จำหน่ายตลาดที่อยู่ในจังหวัด มีรายได้ภาคการเกษตรในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 227,884.62 บาท/ปี มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 16,649.35 บาท/ปี เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 5,291.03 บาท/ไร่ ส่วนมากได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

2) เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อยเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.00 ปี จบชั้นประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น มีประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 21.74 ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อยเป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร เกษตรกรส่วนน้อยเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และส่วนใหญ่ไม่เป็นผู้นำทางสังคม มีประสบการณ์ในการเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ย 2.11 ครั้ง/ปี และได้รับการติดต่อหรือได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ย 2.80 ครั้ง/ปี มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 8.59 ไร่ ส่วนมากมีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเป็นของตนเอง โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย จำนวน 2.40 คน ส่วนใหญ่ไม่มีการจ้างแรงงาน จำหน่ายตลาดที่อยู่ในจังหวัด เกษตรกรมีรายได้จากการเกษตรมะพร้าวอ่อน เฉลี่ย 217,612.56 บาท/ปีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 11,166.67 บาท/ปี มีต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 6,094.23 บาท/ไร่ ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

2. การผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ได้แก่ น้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิตการขนย้ายในแปลงปลูกและเก็บรักษา และการบันทึกข้อมูล รวม 15 ประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP ทั้งหมดปฏิบัติตามคำแนะนำการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดปฏิบัติเหมือนกับเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่เข้าสู่งการรับรองตามระบบ GAP แต่ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านวัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการบันทึกข้อมูล

3. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ได้แก่ น้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิตการขนย้ายในแปลงปลูกและเก็บรักษา และการบันทึกข้อมูล รวม 14 ประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP ทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP พบว่า เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนโดยใช้หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นการบันทึกข้อมูล

ระดับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน ทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งหมดมีความรู้ความเข้าใจระดับมาก

4. ความต้องการการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

4.1 ด้านเนื้อหา เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม ต้องการเรื่อง โรคและแมลง ในระดับมากที่สุด และมีความต้องการการส่งเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นการบันทึกข้อมูล

4.2 ด้านวิธีการส่งเสริม การส่งเสริมแบบรายบุคคล พบว่า เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการการส่งเสริมด้วยการไปเยี่ยมบ้านและไร่นา ในระดับมากที่สุด

4.3 ด้านการสนับสนุน พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อน ทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการการส่งเสริมด้วยการจัดตั้งกลุ่มในระดับมาก

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ได้แก่ น้ำ พื้นที่ปลูกการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การพักผลผลิตการขนย้ายในแปลงปลูกและเก็บรักษา การบันทึกข้อมูล และปัญหาอื่นๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

5.1 ปัญหา เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว และมีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ เรื่องราคามะพร้าวอ่อนทั่วไปไม่แตกต่างกับราคามะพร้าวอ่อน GAP

5.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม (1) เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำสถานที่จำหน่ายผลผลิตที่ได้มาตรฐานแหล่งผลิต GAP (2) รัฐควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคตระหนักถึงพิษภัยของมะพร้าวอ่อน ที่ปนเปื้อนสารเคมีและเน้นประโยชน์ของมะพร้าวอ่อนที่ได้มาตรฐานของแหล่งผลิตเพื่อกระตุ้นและสร้างความพร้อมให้เกษตรกรในการผลิตมะพร้าวที่ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจ

1.1 สภาพทางสังคม เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP สองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51.41 ปี แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันเกษตรกรที่ทำการเกษตรจะอายุมากเพราะวัยรุ่นหรือผู้ที่อายุน้อย ไม่เห็นความสำคัญของการทำการเกษตร ผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูงเลือกประกอบอาชีพด้านอื่นๆ มากกว่าการประกอบอาชีพทางการเกษตร ระดับการศึกษาจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น มีประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 21.23 ปี เพราะเป็นอาชีพเดิมตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ และได้รับการติดต่อหรือได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชาญศักดิ์ ขจรบุญ (2549, น.63) ศึกษาการใช้เกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับมะพร้าวอ่อนของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาครพบว่า เกษตรกรประมาณสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 52.48 ปี และเกษตรกรมากกว่าสี่ในห้า จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา และสอดคล้องกับ อาลีวรรณ เวชกิจ (2555, น.94) ศึกษาเรื่องการผลิตมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เกษตรกรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 56 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารความรู้ด้านการผลิตมะพร้าวจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่เข้ารับการรับรองตามระบบ GAP มีสภาพทางสังคมใกล้เคียงกับเกษตรกรที่เข้ารับการรับรองตามระบบ GAP

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อน โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อน 8.09 ไร่ มีพื้นที่ทำสวนมะพร้าวอ่อนเป็นของตนเอง จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำสวนมะพร้าวอ่อน โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำสวนมะพร้าวอ่อน จำนวน 2.04 คน ส่วนใหญ่ไม่มีการจ้างแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับ อาลีวรรณ เวชกิจ (2555, น.94) ศึกษาเรื่องการผลิตมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวเฉลี่ย 7.74 ไร่และส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเอง มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการผลิตมะพร้าวเฉลี่ย 2.01 คน ส่วนใหญ่ไม่มีการจ้างงาน สำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มีสภาพทางสังคมใกล้เคียงกับเกษตรกรที่ได้รับใบรับรอง GAP รายได้ภาคการเกษตรมะพร้าวอ่อน ปี 2559 จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีรายได้ในการทำสวนมะพร้าวอ่อน 227,884.62 บาท/ปี ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มีรายได้ภาคการเกษตรมะพร้าวอ่อน ปี 2559 ใกล้เคียงกับเกษตรกรที่ได้ใบรับรอง GAP สำหรับต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อน ปี 2559 จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อน 5,291.03 บาท/ไร่ น้อยกว่าต้นทุนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP โดยเฉลี่ยมีต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อน 6,094.23 บาท/ไร่ เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP มีการนำความรู้เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มาใช้ในการปลูกมะพร้าวอ่อน โดยเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP มีการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้

2. การผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้ใบรับรอง GAP และเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP มีการผลิตตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี แตกต่างกันเพียง 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

ข้อ คือ ด้านวัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการบันทึกข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับบุญเรือง พลอยแก้ว (2551, น.93) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ของเกษตรกรในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม กล่าวว่า เกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในระดับมากเรื่องไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล และเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงควรให้ความรู้ ชี้แจงและเสนอแนะให้เห็นถึงข้อดีของการทำ GAP เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและปรับความคิด ให้มีการปฏิบัติเป็นประจำ เพื่อทำมะพร้าวอ่อน GAP ต่อไป

3. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้รับใบรับรอง GAP และเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้รับใบรับรอง GAP มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี แตกต่างกันเพียง 1 ข้อ คือ ด้านการบันทึกข้อมูล พบว่า มีเกษตรกรบางรายไม่เข้าใจกระบวนการรับรองมาตรฐาน โดยเฉพาะการบันทึกข้อมูล ถึงแม้ว่าจะเคยอบรมแล้ว และ บางรายเคยได้รับใบรับรอง GAP แล้ว เพราะคิดว่าเข้าร่วม GAP กับไม่เข้าร่วม มะพร้าวอ่อนที่ขายได้ราคาไม่ต่างกันเนื่องจากส่วนใหญ่ขายมะพร้าวอ่อนที่ตลาดศรีเมืองราชบุรี ทำให้ขาดต่ออายุการรับรอง ดังนั้นควรส่งเสริมให้มี Q-shop และนักส่งเสริมควรประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่ได้มาตรฐาน GAP ให้เกษตรกรเห็นความต่างด้านราคาระหว่างมะพร้าวอ่อนทั่วไปกับมะพร้าวอ่อน GAP เพื่อที่จะเป็นช่องทางชักชวน และโน้มน้าวให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของ GAP และสมัครเข้าสู่ระบบ GAP ดังกล่าว

4. ความต้องการการส่งเสริมเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เกษตรทั้งสองกลุ่มมีความต้องการการส่งเสริม ด้านเนื้อหา เกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนโดยใช้หลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ด้านการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร เกี่ยวกับการใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี และด้านการจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว เกี่ยวกับโรคและแมลง ในระดับมากที่สุด เนื่องจากแมลงเป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกร เพราะทำให้ผลผลิตมะพร้าวลดลง ต้นมะพร้าวโทรมและตายในที่สุด เกษตรกรขาดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว มีแมลงศัตรูมะพร้าวชนิดใหม่เพิ่มขึ้นที่เกษตรกรไม่รู้จัก เช่น หนอนหัวดำมะพร้าว และใช้สารเคมีกำจัดไม่ถูกวิธี ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงให้ความรู้เกี่ยวกับใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีและควรมีการให้ความรู้ด้านการใช้สารเคมีที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ และเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความต้องการการส่งเสริมด้านเนื้อหา แตกต่างกันในประเด็นปัญหา 1 เรื่อง คือการบันทึกข้อมูล ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงควรให้ความรู้ ชี้แจงและเสนอแนะเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและติดตามให้มีการปฏิบัติเป็นประจำ เพื่อทำมะพร้าวอ่อน GAP ต่อไป

ด้านวิธีการส่งเสริม เกษตรทั้งสองกลุ่มมีความต้องการการส่งเสริมในด้านการไปเยี่ยมบ้านและไร่นา ซึ่งเป็นวิธีการที่เกษตรกรได้รับความรู้ในระดับมากที่สุด เพราะเจ้าหน้าที่สามารถให้ความรู้ได้ตรงตามความต้องการของเกษตรกร จากการสาธิตเป็นวิธีหนึ่งที่เกษตรกรได้เข้าใจวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องหากไม่เข้าใจก็สามารถซักถามได้

ด้านการสนับสนุน เกษตรทั้งสองกลุ่มมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุน ในระดับปานกลาง โดยต้องการการส่งเสริมสนับสนุนแบบการจัดตั้งกลุ่ม ในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้เกษตรกรร่วมกันแก้ไขปัญหาเป็นศูนย์กลางรับความรู้ในการถ่ายทอดวิชาการ และใช้กระบวนการกลุ่มในการพัฒนาเกษตรกรให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดังนั้น หน่วยงานราชการควรมีนโยบายดำเนินการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า GAP แบบกลุ่มต่อไป

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้รับใบรับรอง GAP ทั้งหมดไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เนื่องจากการรับรองมาตรฐาน GAP จากกรมวิชาการเกษตรต้องผ่านการรับรองข้อกำหนดหลักทุกข้อ ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติ หากบกพร่องจะส่งผลกระทบต่อผลผลิต ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ทำให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม เป็นข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย แต่มีปัญหาคือ ในระดับมาก คือ เรื่องราคามะพร้าวอ่อนทั่วไปกับมะพร้าวอ่อน GAP ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ไม่ได้รับใบรับรอง GAP มีปัญหา ด้านการจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ในระดับปานกลาง แต่เกษตรกรมีปัญหาเรื่องการป้องกันกำจัดแมลงศัตรู

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7 The 7th STOU National Research Conference

มะพร้าวโดย มีปัญหาในระดับมาก เนื่องจากแมลงศัตรูมะพร้าวเป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกร เพราะทำให้ผลผลิตมะพร้าวลดลง ต้นมะพร้าวโทรมและตายในที่สุด เกษตรกรขาดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว มีแมลงศัตรูมะพร้าวชนิดใหม่เพิ่มขึ้นที่เกษตรกรไม่รู้จัก เช่น หนอนหัวดำมะพร้าว และใช้สารเคมีกำจัดไม่ถูกวิธี ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงให้ความรู้เกี่ยวกับใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีและควรมีการให้ความรู้ด้านการใช้สารเคมีที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ควรส่งเสริมแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่ได้มาตรฐานตามระบบ GAP จัดหาช่องทางการตลาดให้เกษตรกรที่ผลิตมะพร้าวอ่อน จากการศึกษาพบว่า ปัญหาเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่สมัคร GAP เนื่องจากเกษตรกรบางรายที่เคยได้รับใบรับรอง GAP แล้ว แต่ไม่ได้สนใจต่ออายุการรับรอง เนื่องจากผลผลิตมะพร้าวอ่อนที่ผ่านหรือไม่ผ่านการรับรองตามระบบ GAP ราคาจำหน่ายไม่ต่างกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มี Q-shop และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบแหล่งจำหน่ายผลผลิตที่ได้มาตรฐานตามระบบ GAP จัดหาช่องทางการตลาดให้เกษตรกรที่ผลิตมะพร้าวอ่อนตามระบบ GAP เป็นการยกระดับจากตลาดทั่วไปเป็นตลาดอาหารปลอดภัย

2) ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริโภคทราบถึงประโยชน์ของการบริโภคมะพร้าวอ่อนปลอดภัยจากสารพิษ เพราะสามารถช่วยลดผลกระทบจากสารพิษตกค้างที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคซึ่งอาจเป็นสาเหตุของอาการเจ็บป่วยต่างๆซึ่งทำให้ผู้บริโภคเห็นความสำคัญจากประโยชน์ดังกล่าว เป็นการเพิ่มความต้องการการบริโภคมะพร้าวอ่อนปลอดภัยสูงขึ้น ทำให้ราคาจำหน่ายผักที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP สูงกว่ามะพร้าวอ่อนที่ผลิตแบบทั่วไป

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับควรรวบรวมภูมิปัญญาต่างๆ และเทคโนโลยี ในการป้องกันกำจัด ศัตรูมะพร้าว พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ปัญหาในการปลูกมะพร้าว จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ประสบปัญหาด้านแมลงศัตรูพืชทำลายทำให้เกิดความเสียหายต่อมะพร้าวโดยเฉพาะผลผลิตมะพร้าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรรวบรวมภูมิปัญญาต่างๆ และเทคโนโลยี ในการป้องกันกำจัด ศัตรูมะพร้าว พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาต่างๆให้กับเกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจ ในป้องกันกำจัดได้อย่างถูกต้อง ซึ่งควรแนะนำให้เกษตรกรป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวหลายๆ วิธีร่วมกันในสวนมะพร้าวได้แก่ การเขตกรรม วิธีกล การใช้ชีววิธี การใช้สารชีวภัณฑ์ และภูมิปัญญา และควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ (เชื้อราเขียว) และตัวห้ำ (แมลงหางหนีบ) ตัวเบียน (แตนเบียนอะซิโคเตส) สำหรับใช้ป้องกันแมลงศัตรูมะพร้าวได้เอง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวได้อย่างยั่งยืน

4) ควรมีการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมการให้ความรู้แก่เกษตรกรโดยเฉพาะด้านการบันทึกข้อมูล ในด้านการปฏิบัติตาม GAP ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะผ่านการฝึกอบรม แต่ในทางปฏิบัติบางประเด็นไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่น ปัญหาเรื่องการบันทึกข้อมูล การบันทึกมีความยุ่งยากจนทำให้เกษตรกรไม่เข้าใจ จึงควรมีการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมการให้ความรู้แก่เกษตรกร เนื่องจากการชี้แจงให้ความรู้แบบเดิมเกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติได้ ดังนั้นการบูรณาการรูปแบบการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพ เช่น บูรณาการร่วมกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่ใช้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นการสร้างปัญญาให้เกษตรกร โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมรูปแบบผสมผสานให้เกษตรกรต้นแบบ ที่ประสบความสำเร็จในทำ GAP เป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกรที่ยังทำ GAP ไม่ประสบความสำเร็จ ประกอบกับการให้ความรู้ทางหลักวิชาการของทุกหน่วยงาน และประสานงาน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7
The 7th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวอ่อนที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญต่อการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
2. ควรศึกษาสภาพการผลิตและการตลาด มะพร้าวอ่อนของจังหวัดราชบุรี เพื่อทราบข้อมูลภาพรวมด้านการปลูกมะพร้าวอ่อนของจังหวัดราชบุรี เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ สำหรับการจัดทำโครงการที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร และได้ข้อมูลสำหรับใช้วางแผนการผลิตในด้านอุตสาหกรรมแปรรูปต่างๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จินดา ขลิบทอง. (2556). กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ในเอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร (หน่วยที่ 1) .นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาญศักดิ์ ขจรบุญ. (2549). การใช้เกษตรที่ดีที่เหมาะสมสำหรับมะพร้าวอ่อนของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์. (2558). ใช้ Thai GAP มาตรฐานล้างพิษ ผัก-ผลไม้ ยกระดับความปลอดภัยสินค้าเกษตรไทย. สืบค้นจาก <http://thaipublica.org/2015/02/chusak/>.
- บุญเรือง พลายแก้ว. (2551). การผลิตข้าวหอมมะลิตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรที่ดีที่เหมาะสมของเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี. (2556). แบบรายงานข้อมูลการเกษตร ปี 2558 จังหวัดราชบุรี ราชบุรี : กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2556). การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อาลีวรรณ เวชกิจ. (2555). การผลิตมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.